

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Бевзюк Ангеліна Костянтинівна

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ. 66

Піть Ігор Юрійович

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА СКОЄННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД 68

Данілов Олександр Дмитрович

ПРАВОВИЙ СТАТУС КЕРІВНИКА АПАРАТУ СУДУ ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ. 72

Зільберт Валентина Сергіївна

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ: СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД
ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ 75

Костюк Михайло Анатолійович

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГУ ТА ЗМІСТУ ГАРАНТІЙ ДЕРЖАВИ ЩОДО ВИКОНАННЯ
СУДОВИХ РІШЕНЬ. 77

Малюта Владислав Васильович

ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ СФЕРИ ДІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ
ПРОЦЕДУРУ» ТА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН» ПРИ РОЗГЛЯДІ
СКАРГ 80

Негара Олена Віталіївна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ НАДАВАЧІВ ПУБЛІЧНИХ
ПОСЛУГ 82

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНА ГРАНІ ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Завальнюк Володимир Васильович

НАЦІОНАЛЬНА ДЕРЖАВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ПРАВОВІ ВИКЛИКИ 86

Мельничук Ольга Степанівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОВИХ ДОКТРИН У КОНТЕКСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ З ACQUIS EC 89

Кравченко Сергій Петрович

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ДОКТРИНИ ПРАВА 93

Чувакова Ганна Михайлівна

АНОМАЛІЇ ГАЛУЗЕВОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 96

Рязанов Михайло Юрійович

НОРМАТИВНИЙ ФАКТ ЯК ФОРМА АКТУАЛІЗАЦІЇ ПРАВОВОЇ СПАДЩИНИ. 98

Антошина Ірина Володимирівна

ІНФОРМАЦІЙНА ФУНКЦІЯ ПРАВА У ЦИФРОВУ ЕРУ 102

Ковбасюк Степан Валерійович

ДО ПИТАННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ІЕРАРХІЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. 105

Іванчук Віра Євстафіївна

ЗАВДАННЯ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ПРАВА. 107

Грунь Олександр В'ячеславович

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ ВПЛИВУ ІКТ НА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ. 110

Лисак Станіслав-Юрій Юрійович

РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ 113

СЕКЦІЯ 3. ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Аніщук Ніна Володимирівна

ВНЕСОК ОЛЕКСАНДРИ ЄФИМЕНКО У РОЗВИТОК ЖІНОЧОГО РУХУ НА ПОЧАТКУ
XX СТ. 116

ознак адміністративної справи та спрямовані на загальне поновлення справедливості чи покращення публічного управління, зокрема: скарги на неналежну організацію роботи установ, етичну поведінку посадових осіб, незадовільний стан публічних благ тощо.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2073-20> (дата звернення: 07.04.2026)
2. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 07.04.2026).

Ключові слова: адміністративна процедура, адміністративне оскарження, звернення громадян, адміністративна справа.

Key words: administrative procedure, administrative appeal, citizens' appeals, administrative case.

Негара Олена Віталіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ НАДАВАЧІВ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Дослідження правового регулювання має важливе як теоретичне, так і практичне значення для функціонування правової системи, оскільки дозволяє більш ґрунтовно зрозуміти сутність права як особливого соціального регулятора, розкрити механізм його впливу на суспільні відносини та визначити ефективність дії правових норм. Як зазначає О. Мельник, «правове регулювання є різновидом юридичного впливу, що здійснюється шляхом закріплених державою загальних правил поведінки і поширюється не тільки на суспільні відносини та зв'язки між людьми, а й охоплює фактичні обставини, а також події, що відбуваються незалежно від волі та свідомості людей» [1, с. 134]. Вбачається, що дослідження правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг зумовлено потребою: забезпечення прозорості та доброчесності їх діяльності; здійснення ефективного контролю за ними; виявлення прогалин у законодавстві та вдосконалення правових механізмів запобігання корупції у сфері публічного адміністрування.

Зважаючи на ієрархію законодавчих актів України, першочергово слід проаналізувати приписи Конституції України, що прямо та/або опосередковано регулюють питання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг [2]. Так, будучи Основним Законом держави, Конституція визначає засади формування та реалізації державної політики в усіх сферах суспільного життя, вод-

ночас відсутні окремі приписи, якими було би визначено засади державної антикорупційної політики. При цьому, змістовно важливими для формулювання стандартів належної поведінки функціонерів та квазіфункціонерів публічного сектору, є норми, якими визначено такі принципи, як: верховенство права (ч. 1 ст. 8 Конституції України), законність (ч. 2 ст. 19 Конституції України), рівність (ст. 24 Конституції України) тощо. Більше того, зазначені принципи є конституційним підґрунтям для формування та реалізації антикорупційної політики і визначення змісту та обсягу антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг.

Основне значення для правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг має Закон України «Про запобігання корупції» (далі – Закон №1700-VII). Відповідно до преамбули, Закон №1700-VII «визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень» [3]. Разом з тим, варто акцентувати увагу на тому, що оскільки надавачі публічних послуг належать до специфічної групиквазіфункціонерів публічного сектору, тому не всі норми Закону №1700-VII належать до правових засад антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг. Зазначене обумовлює необхідність окреслення меж правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг нормами Закону №1700-VII.

В першу чергу, слід згадати положення пп. «б» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону №1700-VII, відповідно до якого встановлено приналежність надавачів публічних послуг до квазіфункціонерів публічного сектору (тобто осіб, прирівняних до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування). Окрім того, цією нормою здійснено обґрунтування наявності антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг.

Правове регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг охоплює як норми, щодо загальних засад запобігання корупції (ст. 1, 2 Закону №1700-VII), так і спеціальних антикорупційних обмежень та заходів запобігання корупції (Р. IV-VII, IX-XI Закону №1700-VII). Проте, зважаючи на специфіку діяльності надавачів публічних послуг та їх квазі статус (порівняно із функціонерами публічного сектору), більшість положень зазначених розділів на них не поширюються, а тому не належать до сфери правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг.

Системний аналіз Закону №1700-VII дозволяє дійти висновку, що на надавачів публічних послуг поширюються такі антикорупційні заходи, як: «обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища» – ст. 22; «обмеження щодо одержання подарунків» – ст. 23; «запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними» – ст. 24; «запобігання та врегулювання конфлікту інтересів» – ст. 28; «вимоги щодо прозорості та доступу до інформації» – ст. 60. Уявляється, інші норми та положення Закону №1700-VII

до сфери правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг не належать.

До сфери правового регулювання антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг слід віднести також нормативно-правові акти, якими визначено правовий статус кожного з них. Так, відповідно до пп. «б» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону №1700-VII, «суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону, є особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування», а саме «особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом)» [3].

Зазначене обумовлює необхідність дослідження положень спеціального законодавства, яким здійснено унормування діяльності надавачів публічних послуг. Приміром, професійна діяльність аудиторів регулюється Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [4], норми якого не лише визначають правовий статус та засади діяльності аудиторів в Україні, але й передбачають специфічні механізми запобігання корупції у їх діяльності, не передбачені Законом №1700-VII. Як приклад, відповідно до ч. 4 ст. 10 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» передбачається заборона на надання аудиторських послуг у разі наявності обставин, що створюють ризик залежності аудитора або конфлікту інтересів (приміром, коли «аудитор, суб'єкт аудиторської діяльності, його ключові партнери з аудиту, його власники (засновники, учасники), посадові особи та залучені до надання аудиторських послуг особи, включаючи працівників суб'єкта аудиторської діяльності та інших осіб, а також близькі родичі та члени сім'ї зазначених осіб беруть участь в операціях з фінансовими інструментами, емітованими, гарантованими або іншим чином підтримуваними юридичною особою, якій надаються аудиторські послуги, крім операцій в межах інститутів спільного інвестування» [4]). Вказане свідчить про розширення обсягу антикорупційної суб'єктності аудиторів як надавачів публічних послуг та розширення змісту антикорупційних заборон для досліджуваного виду надавачів публічних послуг.

Таким чином, потреба подальшого ґрунтовного дослідження антикорупційної суб'єктності надавачів публічних послуг не викликає жодних сумнівів, зокрема проведення належного системного аналізу нормативно-правових актів, якимиврегульовано питання діяльності кожного окремого виду надавачів публічних послуг.

Список використаних джерел:

1. Мельник О. М. Сфера правового регулювання: поняття, ознаки, види. *Право України*. 2010. № 9. С. 132–138.

2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.03.2026).

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 29.03.2026).

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. Дата оновлення: 26.12.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 29.03.2026).

Ключові слова: антикорупційна політика, антикорупційна суб'єктність, надавачі публічних послуг, запобігання корупції, антикорупційні обмеження, заходи запобігання корупції.

Key words: anti-corruption policy, anti-corruption subjectivity, public service providers, corruption prevention, anti-corruption restrictions, corruption prevention measures.